

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-407

13.5.2024

Fremtind Forsikring AS

Retts hjelp

Nabotvist - endring av avkjørsel – én eller flere tvister?

Sikrede meldte inn krav om retts hjelpdekning i forbindelse med en nabotvist. Tvisten dreide seg blant annet om plassering av et uthus og bygging av et naust. Foretaket innvilget retts hjelpdekning. Sikrede tømte ut retts hjelpdekningen i tvisten med naboen. Deretter meldte sikrede inn krav om retts hjelpdekning i forbindelse med en ny konflikt med den samme naboen. Den nye konflikten dreide seg om endring av en vei. Foretaket avslo kravet under henvisning til at hele komplekset måtte anses som én tvist. Sikrede mente imidlertid at veikonflikten utgjorde en ny tvist. Det ble vist til at den første tvisten dreide seg om rettigheter i strandsonen og naboforhold. Veikonflikten hadde imidlertid sin bakgrunn i en kjøpekontrakt. Videre gjaldt veikonflikten en annen eiendom enn den tidligere tvisten. Nemnda kom under tvil til at den siste tvisten med naboen hadde et så individuelt og selvstendig preg at den ikke var en del av de tidligere tvistene.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 100 000

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for retts hjelp og spørsmålet om det foreligger én eller flere tvister.

Sikrede har tegnet en retts hjelpdekning med følgende vilkår:

4.4 Definisjon av tvist

[...]

En tvist ansees ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

Sikrede anmodet 8.9.22 om dekning for retts hjelp for flere konflikter med naboen. En konflikt gjaldt plassering av sikredes uthus på motpartens eiendom. Sikrede mente at hun hadde rett til å ha huset stående ved aksept, passivitet eller hevd. En annen konflikt var om naboen urettmessig hadde kjørt med store og tunge kjøretøyer på en vei ned til strandområdet. En tredje konflikt var om naboen kunne bygge et naust på eiendommen foran sikredes eiendom.

Foretaket bekreftet retts hjelpdekning den 21.9.22. Det ble da presisert at utgifter ble erstattet inntil den økonomiske interessen, maksimalt kr 100 000 per tvist.

Sikredes advokat sendte så et krav om avregning den 11.10.22. Ifølge advokaten hadde han jobbet med følgende saker for sikrede:

1. "Ad naust på naboeiendom er det sendt naboprotest på et byggverk som ikke vil bli tillatt bygget rett foran stuevindue hennes.
2. Ad uthus har kommunen pålagt søknad fra naboeiendom om å rive det. Saken er ikke løst.

3. Adkomstveg til fylkesveg ble delvis "ødelagt" av eier av naboeiendom 30.9 og det er innsendt krav til kommunen om tilsyn og ulovlighetsoppfølging.

Dersom ikke kommunen krever utbedring må [sikrede] ta ut søksmål etter naboloven og muligens midlertidig forføyning. Veien er gjort alt for bratt og vegskulder er fjernet m.v."

Foretaket bekreftet dekning for utgiftene.

Etter det opplyste begynte naboen deretter å bygge en vei på eiendommen hvor naustet var byggesøkt.

Sikrede kontaktet foretaket 9.1.23 med krav om refusjon av vedlagte fakturaer og opplyste at hun hadde fått pålegg om å fjerne uthuset som hun ville følge. Sikrede opplyste også at byggesøknaden for naboens naust ikke var behandlet, men han var ilagt pålegg om tilbakeføring av ulovlig bygging av vei i fjæra til naustet. Det var tatt ut forliksklage for endring av adkomstveien til fylkesveien.

Foretaket varslet 16.1.23 sikrede om at rettshjelpdekningen var uttømt, og at saken derfor ble avsluttet.

Sikrede kontaktet et halvt år senere foretaket med informasjon om at sikrede nå hadde revet uthuset etter pålegg fra kommunen, at kommunen hadde avslått naboens byggesøknad om naust, og at det var tatt ut stevning for konflikten om boligveien. Naboens endring av boligvei medførte at sikrede ikke kunne bruke den om vinteren. Sikrede informerte også om at det var en ny tvist ved at naboen hadde startet å grave en vei frem til naustet, rett foran sikredes eiendom. Sikrede anførte at alle naboens tiltak var for å skade boligeiendommen til sikrede og anførte at tvistens verdi var langt over kr 100 000.

Foretaket avsto ytterligere dekning og anførte at hele komplekset måtte regnes som én og samme tvist. Ifølge foretaket gjaldt samtlige saksforhold en pågående nabokonflikt mellom sikrede og naboen. Det var ikke avgjørende at saken nå omfattet flere forhold enn tidligere.

Sikrede krever dekning under rettshjelpforsikringen for tvisten om endring av boligveien og anfører at denne tvisten utgjør en ny tvist og ikke en videreføring av den tidligere tvisten mellom partene. Endringen av boligveien har ikke noe med naustet eller tiltakene i strandsonen å gjøre. Endringen av boligveien gjelder en annen eiendom enn eiendommen hvor naboen har bygget et naust. Videre handler veitvisten om at naboen har endret stigningsforholdet på veien og kuttet veiskulderen. Det er i strid med offentligrettslige regler om maksimal tillatt stigning på en boligvei.

De rettslige grunnlagene for tvistene er ulike. Tvisten om veien gjelder ikke naboretslige forhold om opptreden i naborforhold, hva som er tillatt å foreta seg i strandsonen etter pbl. § 1-8 og kommuneplaner mv., slik de øvrige konfliktene gjelder. Tvisten har sin bakgrunn i en kjøpekontrakt fra 1993.

Sikrede anfører også at det ikke kan være avgjørende at hennes advokat meldte inn veitvisten med den andre tvisten til foretaket. Foretaket burde reagert på anmodningen om avregning og påpekt at veitvisten var en annen sak.

Sikrede krever dekning for advokatutgifter fordi foretaket har utvist uaktsomhet ved tolkning av egne vilkår.

Veitvisten og den første tvisten kunne ikke vært forent og fremmet som samme sak etter tvisteloven § 15-1. Dette tilsier at veitvisten må anses som en ny tvist. Det er ikke tidsmessig nærhet mellom sakene.

Forsikringsforetaket avviser ytterligere ansvar og anfører at det dreier seg om en og samme tvist. Vilkårene pkt. 4.4 som angir at "[e]n tvist anses ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker". I nemndspraksis er det lagt til grunn at vurderingen av om det foreligger én eller flere tvister beror på en helhetsvurdering der relevante momenter blant annet er om kravene har samme eller forskjellig rettslig og faktisk grunnlag, om den tidsmessige nærhet mellom sakene, om de gjelder samme økonomiske tap og om partsforholdet er det samme, jf. blant annet FinKN 2018-165 og 2018-879.

Foretaket anfører at veitvisten må anses som samme tvist som de øvrige tvistene mellom sikrede og naboen. Ifølge foretaket er hele komplekset én og samme tvist. Foretaket viser til at partsforholdet er det samme, det er tidsmessig nærhet mellom sakene og konflikten har oppstått som følge av partenes eierskap til de aktuelle eiendommene. Det er ikke avgjørende at tvisten har eskalert og nå omfatter flere forhold enn tidligere. I tillegg har foretaket utbetalt erstatning for arbeid i forbindelse med veitvisten.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om tvist om endring av boligvei er en ny tvist eller en videreføring av tidligere tvister med samme nabo.

Sikredes rettshjelpsforsikring pkt. 4.4 angir:

En tvist ansees ikke for å være flere tvister selv om saken består av flere individuelle spørsmål som fremmes i flere saker.

Ordlyden gir ikke noe særlig veiledning til grensedragningen mellom én eller flere tvister. I nemndspraksis er det imidlertid lagt til grunn at grensen mellom én og flere tvister beror på en helhetsvurdering hvor det bl.a. tas hensyn til om saken gjelder én eller flere parter, om det er likheter eller ulikheter med hensyn til det rettslige og det faktiske grunnlaget for sakene og om sakene oppstod på samme eller forskjellig tidspunkt, jf. eksempelvis FinKN 2022-493. Nemnda har også gitt uttrykk for at det regnes som samme tvist om det er klar årsakssammenheng mellom de kravene det tvistes om, jf. FinKN 2020-879.

Nemnda forstår saken slik at sikrede har vært i konflikt med naboen om tre forhold. For det første, har partene tvistet om flere tiltak som naboen har utført i strandsonen på bnr.[A] og bnr.[B]. På bnr.[B] oppførte naboen et naust og etablerte en parkeringsplass. Videre etablerte naboen en sjøvei over bnr.[A] til naustet. Konflikten dreide seg om naboen kunne utføre de nevnte tiltakene i strandsonen etter plan- og bygningsloven og kommuneplanen.

Videre har partene tvistet om et uthus som sikrede hadde på eiendommen [A]. Naboen er majoritetseier i bnr.[A]. Naboen mente at sikrede ikke hadde rett til å ha uthuset stående på hans eiendom uten byggesak. Sikrede mente derimot at hun hadde rett til å ha uthuset stående der basert på aksept av tidligere eier i 1998, passivitet eller hevd.

Sikrede har akseptert at disse tre sakene må regnes som én tvist.

Deretter oppsto en konflikt angående en avkjørselsvei som går fra fylkesveien ned til bnr.[C]. Denne konflikten begynte i september 2022. Bakgrunnen for konflikten var ifølge takstrappporten fra 9.9.22 at adkomstveien måtte vedlikeholdes pga. manglende avrenningsmuligheter fra fylkesveien. Naboen utførte endringer på adkomstveien i september 2022 og ferdigstilte endringene høsten 2023. Ifølge forliksdokumentene utførte naboen endringen for å utbedre problemet med overvann fra fylkesveien. Sikrede mener derimot at naboen har skadet veien, da veiskulderen er fjernet og stigningen er for bratt. Som følge av endringen kan ikke sikrede bruke veien om vinteren. Dette har medført en verdireduksjon av sikredes bolig. Sikrede mener at

naboen har endret veien i strid med en avtale fra 1993 som angir at bnr.[C] har vedlikeholdsansvaret til veien. Ifølge forliksdokumentene avviser imidlertid naboen at bnr.[C] har vedlikeholdsansvaret under henvisning til en utskifteforretning fra 1948.

Nemnda ser først på om den siste saken har samme eller annet rettslig grunnlag enn de tidligere sakene. Tvisten angående uthuset bygde på naboens eiendomsrett og spørsmål om sikrede hadde tilegnet seg rett til å ha uthuset stående gjennom aksept, passivitet eller hevd. Videre bygde konflikten angående tiltak i strandsonen på offentligrettslige regler etter pbl. og kommuneplanen. Det rettslige grunnlaget for konflikten angående endringen av veien er derimot en utskifteforretning fra 1948 og en kjøpsavtale fra 1993, som er et annet rettslig grunnlag.

Dette taler for at konflikten angående avkjørselen utgjør en ny tvist i relasjon til tvisten om uthuset og tiltakene i strandsonen.

Det faktiske grunnlaget for sakene er også ulikt. Sakene gjelder forskjellige eiendommer. Videre gjelder veisaken om naboen har utført vedlikehold eller skadet veien. Den andre tvisten dreier seg derimot om rivning av et uthus og diverse tiltak i strandsonen. Også dette momentet taler for at det dreier seg om en ny tvist.

Det er uklart for nemnda om det er årsakssammenheng mellom sakene i den forstand at tvisten knyttet til veien er en følge av at naboen ikke fikk medhold i de øvrige sakene. Nemnda mener derfor slik årsakssammenheng ikke kan legges til grunn.

På den annen side har sakene felles bakenforliggende årsak i den forstand at alle gjelder hvilke rettigheter og plikter sikrede og naboen har på sine eiendommer i et avgrenset område. Videre har sikrede uttrykt at hun tror at naboen har utført tiltakene i strandsonen og endret veien for å drive henne vekk fra eiendommen/tvinge henne til å selge. Både i saken om naustet og saken om endring av veien, har sikrede også påpekt at tiltaket er verdireducerende for hennes bolig. Nemnda kan imidlertid ikke se at det er dokumentert at det her dreier seg om en sammenhengende serie skadevoldende tiltak i en kontinuerlig nabokonflikt.

Under tvil mener nemnda den siste tvisten med naboen har et så individuelt og selvstendig preg at den ikke er en del av de tidligere tvistene.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Merete Anita Utgård (bransjerepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).